

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 38 nr. 8

24. april 2025

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

Angalanissavit tullia Nunatta Angalatitsiviani iniminneeruk

- Suliffeqarfitut inimininniermi attavissaq: erherv@greenland-travel.gl
- Nammineq akiligassaappat attavissaq: booking@greenland-travel.gl

Bestil din næste rejse hos Greenland Travel

- Erhvervsrejser: erherv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser: booking@greenland-travel.gl

Tlf. : 70 11 07 • www.greenland-travel.gl

STARK

SYDGRØNLANDS FØRENDE TRÆLAST

Kilaapaq Aqqutaa B 962, 3920 Qaqortoq

Telefon 38 37 30

Åbningstider:
Mandag-fredag 7.00-17.00
Lørdag 8.00-12.00
E-mail: oec.qaqortoq@stark.gl

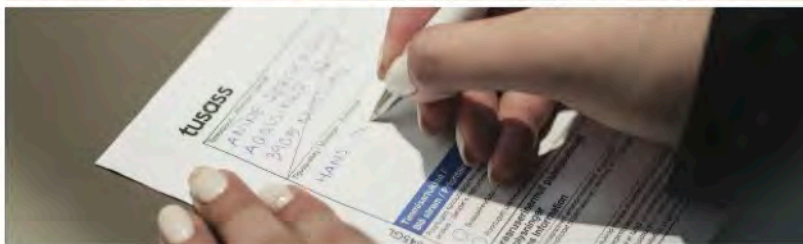
Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

tusass

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu uppenarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsavede Divi Plussi og hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Aatsitassarsiorneq Alaskami innuttaasunik avissaartuutsitsisoq

Anne Merrild, Issittumi avatangiisinik nalilersuinermi professori

Alaskami inatsisit nunap inoqqaavisa aatsitassarsiornermit isertitaqarnissaannik qulakkeerinnittussat naliingngilluinnarnermik, nunap iluani aaqqiagiinggissuteqarnermik piitsuussutsimillu kinguneqarsimapput, ilisimatooq oqarpoq, USA-millu neqeroorutitut usserrartunut, inunnik pisuunngortitsisunut, Kalaallit Nunaat mianersoqquaa

– inuit ataasiakkaat pisuunngornerat immaqa pilluarnartuunngilaq, Issittumi avatangiisinik nalilersuinermi professori Anne Merrild, Alaska avannaata sineriaani angalalluni aatsitassarsiornerup najukkani innuttaasunut qanoq sunniuteqarneranik takunnissimasooq, oqarpoq

„Isumannaatsuutissavassi, pisuunngortigissavassi, ataatsimoorlutalu Kalaallit Nunaat siusinnerusukkut takorloorsimanngisaannakkassinnik siuarsassavarput.“ USA-p præsidentia Trump marsip sisamaani kongressimi oqalugiarnemini kalaallit innuttaasuinut taama oqariartuuteqarpoq.

Aamma USA-p præsidentia tullia J.D. Vance qanittukkut Pituffimmi sakkutooqarfimmut tikeraarnermini USA kisiar-

taalluni Kalaallit Nunaata oqartussaanerani isumannaatsuuneranillu ataqinnittuummat kalaallit USA-mik suleqateqarnissartik toqqarumaaraat USA-mit neriuutigineqartoq oqarpoq. Nukissiorniartuta pinngortitamit pisuussutit pisiaqartikkatsigit kannngusuutigissanngikkipput, nukissarluperiartiffissanik pisuujunerusumillu inuuneqalersitsisartooq nukissiornermut ministeri Chris Wright tikeraarnermittaag oqarpoq.

USA-mit neqeroorut

Washington Post naapertorlugu Trumpip aqutsisui USA-mut nuunnissamat Kalaallit Nunaannut neqeroorusiulereerput. Kalaallit Nunaannullu qanoq naleqassava?

Avatangiisitsinnut? Inuiaqatigiinnullu ullumikkut nalunngisatsinnut?

Alaskap oqaluttuarisaanera allaanerulluinnaraluartooq Kalaallit Nunaata siunissaa eqqartorneqartillugu immikkoortit-sisoqartariaqarpoq. Alaskami Inuit 20.000-30.000-it missaanniittut najugaqarput, Alaskalu 1867-imi USA-mut ilanngunneqarpoq. Ukiut untritillit arlallit tamatumaa kingorna

Nutaag
kujataamiu

Naqiterisoq / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Mob. 49 44 60

e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aaqqissuisooq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Iloqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:

Sidste frist for indlevering:

1. maj 2025

Normu tullegg saqqummissaaq:

Næste nummer udkommer:

8. maj 2025

Alaskami uuliamik, gasimik aatsitassanillu annertuunik nasartaqarsimavoq.

Tamanna Alaskami nunap inoqqaavinut sunik periarfissaqalersitsiva, qanorlu ingerlanneqarpa? Anne Merrild, Issittumi avatangiisinik nalilersuinerimi professoriusoq, tamanna pilugu ilisimasaqarluppoq, Alaskammi avannaata sineriaani — North Slope Borough-imi, illoqarfiit soorlu Barrow, Prudhoe Bay, Deadhorse aamma Nuiqsut tikillugit, inuit amerlasuut najugaqarfigisaasa eqqaanni angalasarsimavoq.

Nunap inoqqaavi pillugit inatsit nutaaq

Anne Merrildillu uuliap, gasip aatsitassallu qanoq ingerlanneqarsimanerat aamma inatsisip „Native Land Claims Settlement Act“-ip, nunap inoqqaavisa nunap immikkoortuani najugaqartut inuuniarnerannik qulakkeerinninniarluni 1974-imi atulersinneqartup, pisuunngortitsisimanera, aammali naligiinnginneq annertusisimasoq, nunap iluani isumaqatigiinnginneq piitsuussuseqangaarnerlu misissoqqissaarsimavaa.

– Avannaata sineriaani inuit inuiaqatigiiaarpasuaqarput, taakkulu amerlasuutigut Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut assingussuteqarput. Avinngarusimasumi najugaqarsimapput, illoqarfiillu akornanni attaveqaatit nukittuujusimangillat, innuttaasuilu pingaarnerusumik aalisarnermik piniarnermilu inuussutissarsiuqarlutik. 1960-ikkunnili USA sumiiffinni taakkunani uuliamik gassimillu nassaarmat, naalakkersuisut nunap qaavani suliaqarnermit isertitaqarsinnaatitaa-nermikkut, tassa qillerivinnit, barakkinit, ruujorersuarmit allanillu pisuussutinik piaanissamut pisariaqartunik nunap inoqqaavinik aamma isumaginnilersimapput.

Innuttaasut agguataarnerat

Sumiiffinni assigiinngitsuni siunertamut aningaasaateqarfinnik pilersitsisoqarpoq, kinaluunniillu minnerpaamik nunap inoqqaajussuteqarluni uppernarsaasinnaasooq piginneqataassutinik tunineqarpoq. Aningaasaateqarfiitaaq aallusaminnit akileraarutinik ilanngaasinnaapput, tamannalu akunnittarfinnik allanilluunniit sanaartornissamut aningaasaliissutaasinnaasunik piginneqataasunulluunniit iluatsitsimasunut toqqaannartumik tunniunneqartartunik sinneqartoorutaavoq.

Nunap inoqqaavisa piginneqataassuteqalernerat atuvallaarnermik kinguneqartarpoq, aqquserngilli aserfallakkaluttuinarlutik. Illoqarfik Nuiqsut, 500-ngajannik innuttaasoqarpoq, taakkualu 93 procentii sinnerlugit nunap inoqqaarai.

– Nunalli inoqqaavinut inoqqaaringisaannullu immikkoortitsilernerimi inuiaqatigiit avissaartuunneqarput. Ilaat piginneqataassuteqalerlutillu isertitaqarlualerput, allalli isertitaq-angvivillutik. Aamma aningaasaateqarfinni assigiinngitsuni qanoq isertitaqartigineq assigiinngissuteqarpoq, Anne Merrild oqaluttuarpoq, taassumalu aamma inuit aningaasani namminneq atugassaminnik amerlanerusunik pissarsigaluartut, aningaasalli amerlanerusut ataatsimoortunut, ajor- siartuinnartumut, ingerlanneq ajortut maluginiarpa.

Atuvallaarneq aningaasat naleerukkiartornerannik kinguneqartooq

– Aningaasat taakku inuiaqatigiit ineriartornerannut iluaqutaanngillat. Inunnut ataasiakkaanut, immaqa pisuunngortu-

nut, iluaqutaapput, taamaalillutik biilinik anginerusunik atuinerimullu atortussanik amerlanerusunik pisisinnaallutik, tamannali aningaasat naleerukkiartornerannik kinguneqarpoq, taamaalillutik suut tamarmik akitsoriartorput. Tassa immaqa ukiumut 100.000 isertitaqarnerugaluarluni, atuiner- mut atortussanut akigitinneqartut aamma 100.000 qaffap- put. Tamatumalu kingunerisaanik pisuujusut piitsullu akor- nanni assigiinnginneq suli annertunerulerpoq.

Anne Merrild naapertorlugu aningaasat atuinerimut aningaa- sartuutit saniatigut pissarsiat ilarpasui nunanit allaneersunit pilersinneqartarput, taakkualu sumiiffinni taakkunani neri- niartarfinnik kiffartuussivinnillu pilersitsipput, taamaalillu- nilu imigassamik ikiaroorartunillu, ajoraluartumik kingu- nerit ilagisaannik, pisisoqarsinnaalerluni.

Uulia iluaqutaallunilu ajoqutaasooq

Nunaqarfiit Anne Merrildip 2016-17-imi tikeraartagaasa ilaat tassaavoq Nuiqsut, uuliasiorfinnik avatangerneqarsi- masoq. Tassani najugaqartut uulia iluaqutaallunilu ajoquta- sutut oqaatigaat.

– Illuatungiatigut aatsitassarsiornermit isertitat pinngitsoor- sinnaajunnaarsimavaat, aappaatigullu piniarfisigaat aalisarfi- gisaallu aserorneqarsimapput, amerlasuullu pisut eqqunngit- suusut misigisimasimapput. Qilleriviit tassaniissanngikkalu- artut. Taamaammatt inuit ataasiakkaat pisuunngornerat immaqa pilluarnartuunngilaq, Anne Merrild oqarpoq.

Piginneqataassutit 1974-imeersut taamaallaat kingornussas- satut tunniunneqartarnerat, piginneqataassutilli nutaat toq- soqartillugu aningaasaateqarfinnut utertinneqartariaqarnerat aammattaq ullumikkut ajornartorsiutaavoq. Taamaalilluni kina pinngortitamit pisuussutinik pisuunngornerasooq pisuunngunnginnersorluunniit nalaatsornerinnaakkajuppoq.

Inuttut pisuussutit imaluunniit inuiaqatigiittut pisuussutit Kalaallit Alaskamiunit kulturikkut pisinnaatitaaffiisigullu nukittunerusut Anne Merrild, nammineq Kalaallit Nunaanni peroriartorsimasooq, isumaqarpoq.

– Inunnilli ataasiakkaanik pisuunngortitsisunik USA-mit neqeroorfigineqaraanni mianersortariaqartooq isumaqarpun- ga. Aqquserngit pitsaannerusut, peqqinnissaqarfik pitsaane- rusooq kikkunnullu tamanut ilinniagaqarnissamut periarfissat pitsaannerusut pingaarnertinneqartariaqarput.

Tamakkinunnga pisuussuteqaraanni inuiaqatigiittut nukittu- nerulertoqarsinnaavoq.

Et tilbageblik

af Leif Ellebæk Motzfeldt

Som tidligere mangeårig borger i Qaqortoq og med en vis erfaring og indsigt i kommunale forhold tillader jeg mig at fremkomme med nedenstående indlæg:

Se fremad – og dog

Valget til kommunalbestyrelsen er overstået. I Kommune Kujalleq fik IA en gevaldig vælgerlussing. Borgmesteren gennem de seneste 4 år er snart eks-borgmester. Selv om det nu er tiden til at se fremad, kan der alligevel være god grund til at beskæftige sig lidt med både den seneste valgperiode og begivenheder omkring valgtidspunktet.

Styringen og forvaltningen af kommunen gennem den nu overståede valgperiode har været særdeles kritisabel. Der er blevet sagt så meget vrøvl gennem de seneste 4 år, at det ikke bør stå uimodsagt. Også i tiden op til og umiddelbart efter valget er der fremkommet udsagn, som fortjener et par ord med på vejen.

Om ikke andet så kan den nye kommunalbestyrelsen og kommunale ledelse betragte den nu afsluttede valgperiode som ansættelsesundervisning i, hvordan det IKKE skal gøres.

Vi har styr på økonomien – eller har vi?

Styringen (eller rettere mangel på indsigt i og styring af) den kommunale økonomi kan ikke forbigås i den forbindelse. “Der er ingen grund til bekymring. Vi har styr på det.” Sagde den tidligere borgmester Stine Egede. Da det omsider gik op for den kommunale ledelse, at man aldeles ikke havde styr på noget som helst, hvad angår økonomien, blev udsagnet ændret til “Jeg har arvet en rodet økonomi.”

“Det er de andres skyld”, kan man jo sige, når man ikke selv vil tage ansvaret. Og så hen ad vejen slynge om sig

med bortforklaringer og henvise til millionbeløb. Som man naturligvis ikke selv har haft indflydelse på. Påstår man.

“Talgymnastik”

En gennemgang af budgetter og regnskaber mv. vil imidlertid vise, at beløbsangivelser og diverse forklaringer ikke har hold i virkeligheden. Så enten har ex-borgmester talt mod bedre viden, eller også er det blot demonstreret, at den kommunale ledelse ikke har haft begreb om det, man har haft med at gøre.

Der findes talrige eksempler. Her skal blot nævnes, at ex-borgmesteren som begrundelse for, at kommunen havde brug for en kassekredit på 25 mio. kroner, dengang angav, at det (blandt andet) skyldtes overtagelsen af det tidligere kommunalt ejede boligselskab.

Da det økonomiske kaos rigtig blev kendt – og også gik op for den kommunale ledelse, var behovet nu en kassekredit på 100 mio. kroner. Som en del af begrundelsen for dette yderligere behov, angav ex-borgmesteren overtagelsen af det kommunale boligselskab. Men den forklaring var jo allerede brugt en gang.

Revisionsberetning for årsregnskabet 2023

En meget tydelig dokumentation for, at den økonomiske styring og administration har været under al kritik, fås i Revisionsberetning nr. 5 for regnskabsåret 2023. Beretningen indeholder kritikpunkt efter kritikpunkt, side efter side. Personligt har jeg aldrig set noget tilsvarende.

Det er i øvrigt kendetegnende for den dårlige administration af kommunens hjemmeside, at nævnte beretning ikke er at finde under emnet “Revisionsberetninger” på hjemmesiden. Men den ligger dog sammen med årsregnskabet for 2023 under emnet “Årsberetninger”. Til gengæld synes op til flere andre revisionsberetninger at mangle.

Den seneste beretning, der er offentliggjort er “Delberetning for 2019”. Hvor er alle de mellemliggende revisionsberetninger? Og ignorerer kommunens ledelse, borgmester og kommunaldirektør, bare, at det er et lovkrav, at revisionsberetningerne skal offentliggøres?

Og for blot endnu en gang at demonstrere, at ledelsen ikke ved, hvad man har med at gøre, skriver man i dagsordensteksten (referatet er naturligvis endnu ikke tilgængeligt) til kommunalbestyrelsens møde den 8. marts 2025, at revisionsberetningen indstilles til godkendelse!!

Kommunen eller kommunalbestyrelsen skal ikke godkende revisionsberetningen, men derimod behandle og tage stilling til administrationens forslag til besvarelse af beretningens mange kritikpunkter. Men det er naturligvis også det nemmeste at overlade dette til den nye kommunalbestyrelse.

Skattenedsættelse

Ex-borgmesteren har så sent som i december 2024 påstået, at hun i starten af valgperioden i maj 2021 stod med et underskud på 37 mio. kroner. Et tal, der tilsyneladende er grebet ud af den blå luft. Det har i alt fald ikke hold i årsrapporten for 2020.

Men hvordan man end vender og drejer det forhold, forekommer det at være en særdeles uforsvarlig økonomisk handling i efteråret 2023 at foreslå en nedsættelse af den kommunale skatteprocent i forbindelse med behandlingen af budgettet for 2024. I en situation, hvor de kommunale regnskaber for både 2021 og 2022 ikke forelå. I øvrigt i strid med alle love og regler.

En nedsættelse af skatteprocenten, som særligt er til gavn for de højestlønnede, og som kun i ringe grad har positiv betydning for de lavtlønnede børnefamilier, idet besparelsen vel næppe kan opveje den merudgift, familierne har ved selv at skulle betale for bleerne i vuggestuerne. Man undrer sig – og tænker, at et så ufornuftigt tiltag (skattenedsættelse) vel kun kan skyldes et ønske om at score nogle billige politiske points.

Hvem har skylden?

Et nyt regnskabssystem, som kommunen i løbet af den forløbne valgperiode har indført, har også fået sin del af skylden for det økonomiske kaos. Og for at regnskaberne for 2021 først blev forelagt kommunalbestyrelsen i efteråret 2024, og at regnskaberne for 2022 og 2023 først var klar i begyndelsen af 2025.

Sammen med “en mangeårig kultur, hvor nødvendige oplysninger ikke blev videregivet til politikerne” – altså en direkte kritik af de administrative medarbejdere.

For så vidt angår det nye regnskabssystem, er det givet, at en overgang til et nyt system kan volde problemer og betyde forsinkelser. Men dertil skal da bemærkes, at samme system er blevet indført i de øvrige kommuner, hvor tilsvarende problemer og forsinkelser ikke har fundet sted.

Med hensyn til kritikken mod kulturen og dermed medarbejderne må det bemærkes, at det forekommer at være dår-

lig stil offentligt at kritisere sine medarbejdere. Og kulturen i organisationen har den nu tidligere borgmester vel også haft eller kunnet have haft stor indflydelse på. Men også her løbes der fra ansvaret.

Kommunaldirektøren

Ganske bemærkelsesværdigt er det, at kommunaldirektøren gang på gang er sluppet fri for tiltale. Det på trods af, at det er en af direktørens fornemmeste opgaver at sørge for, at administrationen fungerer. Herunder også socialforvaltningen, hvor opgaverne i den grad har været misrøgtet. Som undskyldning har man henvist til de mange og komplicerede sager. Men det forklarer jo ikke, hvorfor ganske almindelige – og banale – sagsbehandlingsregler ikke bliver overholdt.

Kommunaldirektøren har kunnet holde ualmindelig lav profil og har kun, så vidt vides, i et enkelt tilfælde været til diskussion. Men klarede frisag, selv om det burde være klart, at det formelle ansvar for, at 40 mio. kroner var forsvundet i den blå luft – eller pludselig figurerede som gæld til Skattestyrelsen, også ligger hos kommunaldirektøren.

Nu fratræder kommunaldirektøren efter sigende snart, angiveligt efter forudgående drøftelse og aftale med ex-borgmesteren. Det sidste er i øvrigt noget vrøvl, idet der er tale om en tidsbegrænset ansættelse, som står for udløb. Så kommunaldirektøren skulle under alle omstændigheder forlade stillingen.

Utidig påvirkning – eller reelle oplysninger?

Citater hentet fra KNR’s netavis, der referer til TV2: Professor i økonomistyring Per Nikolaj Bukh:

“Økonomiudvalget med borgmesteren i spidsen har ikke levet op til sine opgaver.” “... det er kommunalbestyrelsens ansvar. De er forpligtet til at ansætte nogen, der kan finde ud af det, og skal påse, om de vigtige opgaver bliver løst. Og det gør de ikke.”

Stine Egede afviste dog at kommentere sagen over for TV2. Angiveligt fordi hun anså “TV2’s afsløringer som påvirkning i valgkampen.” “Det er vigtigt, at den grønlandske valgproces forbliver fri for udenlandsk mediepåvirkning.”

Det må være noget, som ex-borgmesteren har hørt i anden sammenhæng, for det er vel ikke utidig indblanding fra udenlandske (danske) mediers side, når de påpeger nogle konkrete forhold, uanset hvor kritiske disse måtte være. Borgerne har vel krav på sandheden – ikke mindst i en valgsituation.

Besyderligt nok udtaler samme ex-borgmester efter valget, at “jeg måske er frustreret over, at borgerne ikke har fået alle de oplysninger, de havde brug for, for at forstå resultaterne af mit arbejde.” (Citat fra KNR)

Nu bliver jeg nødt til at spørge: Hvilke oplysninger har borgerne ikke fået? Og hvem skulle have givet dem disse oplysninger? TV2 skal åbenbart ikke blande sig med faktiske oplysninger.

Kulturen i administrationen

I stedet for at påtage sig et ansvar, har ex-borgmesteren løbende henvist til de generelle rekrutteringsvanskeligheder. Vanskeligheder, der især har vist sig på det sociale område. Andre kommuner har også rekrutteringsproblemer, men tilsyneladende ikke i nær samme grad som i Kommune Kujalleq.

Det var nok værd at overveje, om ikke en stor del af problemerne netop ligger i kulturen i den kommunale administration. Som igen har medført, at Kommune Kujalleq har fået et dårligt ry blandt mulige ansøgere til diverse stillinger.

Det er den kommunale ledelse, i første række borgmester og kommunaldirektør, der har ansvaret. Men hvis man ikke vil vedkende sig hverken problemernes mulige rod eller sit ansvar, bliver der jo ikke ændret noget til det bedre.

Hallo – Er der nogen?

Kendetegnende for særligt de sidste 4 år har været, at det generelt har været totalt umuligt at “råbe” kommunen op. Ingen lytter eller læser tilsyneladende. Der er i alt fald stort set ingen respons. Og intet bliver ændret. Det er uvidst, om noget overhovedet bliver forstået.

Den suverænt flittigste skribent til Kujataamui, Rainer Permien, har gennem årene rejst adskillige spørgsmål og er fremkommet med en række ideer. Rainer er imidlertid af den kommunale ledelse og administration blevet totalt ignoreret.

Jeg er vis på, at mange borgere føler den samme frustration, som Rainer formentlig føler. De mange borgere orker blot ikke selv at råbe op – antagelig ud fra den betragtning, at det jo ikke hjælper noget alligevel.

Vildledning - igen

I al beskedenhed har jeg også selv anført nogle forhold, der kunne trænge til at få lidt større opmærksomhed i det kommunale regi. Således har jeg påpeget, at kommunalbestyrel-

sen har truffet en beslutning på et klart fejlagtigt grundlag, en håbløs misfortolkning af den kommunale styrelseslov. Selv om (i alt fald et flertal i) økonomiudvalget oprindeligt var imod denne beslutning, blev beslutningen alligevel truffet.

Den kommunale ledelse har imidlertid været fuldstændig immun over for input udefra. Et særligt punkt, jeg ved flere lejligheder har angrebet, er kommunens information – eller snarere mangel herpå – og kvaliteten af information, når der trods alt kommer noget.

Mangler – sprogligt og indholdsmæssigt

Dagsordener og referater (hvis de sidstnævnte da overhovedet kommer) er under al kritik. Rodede og uoverskuelige. Indeholder overflødigheder, men mangler samtidig umiddelbar adgang til de relevante bilag. Ofte bliver man som læser stærkt i tvivl, om de ansvarlige for dagsordenen overhovedet ved, hvad de har med at gøre. Teksterne er rent sprogligt ringe og, hvad værre er, samtidig særdeles mangelfulde.

Dette sidste, teksternes sproglige kvalitet og mangelfulde indhold, gør sig også gældende for blandt andet kommunens budgetter og årsregnskaber. Ansvaret er den kommunale ledelses, borgmester og kommunaldirektør, uanset hvem der oprindeligt måtte have forfattet teksten. Hvor er den kritiske sans?

Jeg skal gerne komme med eksempler, hvis nogen måtte ønske det. Her skal jeg blot konstatere, at det forekommer mig at være et alvorligt – og demokratisk – problem, at væsentlige dagsordenspunkter og redgørelser i for eksempel budgetmateriale og årsrapporter er mere eller mindre uforståelige og undertiden misvisende, fordi den sproglige standard er for ringe og den kritiske sans ikke-tilstedeværende.

Afslutningsvist

Velkommen til den nye kommunale ledelse. Og god arbejdslyst.

Med venlig hilsen

Jordmoderforeningen er dybt bekymret over midlertidige lukninger

Sundhedsvæsenet lukker igen to fødesteder, hvilket kan skabe alvorlige konsekvenser, advarer Ernisussioortut Kattuffiat.

Qaqortoqs regionssygehus er et af de to fødesteder, som nu lukket midlertidigt.

Tidligere i dag meldte Departementet for Sundhed og Personer med handicap ud, at to fødesteder bliver lukket midlertidigt. Der er tale om fødestederne i Sisimiut og Qaqortoq.

Det er langt fra første gang, at denne problematik opstår, og det får Ernisussioortut Kattuffiat, jordmoderforeningen i Grønland, til at udtrykke bekymring i en pressemeddelelse. - Beslutningen, som er truffet med kort varsel, vil få vidtrækkende konsekvenser for jordemødrene og kvaliteten af fødselstilbuddet til gravide familier, skriver de.

Ifølge Ernisussioortut Kattuffiat er Grønland gået fra 17 fødesteder i 2002 til nu kun at have tre, som stadig er åbne. I 2019 blev fødestedet i Aasiat midlertidigt lukket. Det er endnu ikke blevet genåbnet. Fødestedet i Qaqortoq er også blevet lukket midlertidigt gentagende gange over de sidste par år.

- Vi fra EK er dybt bekymrede over, at Sundhedsledelsen med kort varsel har reduceret antallet af fødesteder til tre, hvilket resulterer i en uholdbar centralisering i Nuuk uden øget kapacitet i form af flere fødestuer eller flere jordemødre, står der i pressemeddelelsen.

Det er mangel på læger, der er skyld i lukningerne, skriver Departementet for Sundhed og Personer med handicap.

250 ekstra patientkontakter

Gravide kvinder fra både Sydgrønland og Sisimiut vil nu blive sendt til Nuuk for at føde. Men en graviditet kræver mere end blot en fødsel for personalet, der hjælper de gravide. Det skriver Ernisussioortut Kattuffiat.

- Lukningen af fødestederne i Qaqortoq og Sisimiut betyder

ikke blot 53 flere fødsler i Nuuk, men i realiteten nok nærmere beregnet 250 ekstra patientkontakter til jordemødrene i Nuuk, da hver gravid typisk har fem kontakter fra de ankommer til Nuuk og indtil fødslen.

Det lægger et endnu større pres på jordemødrene på fødeafdelingen i Nuuk, der i forvejen har overbookede ambulatorier.

Det er nemlig ikke sådan lige at ansætte jordemødre i Grønland. Ernisussioortut Kattuffiat skriver, at der er vedvarende rekrutteringsudfordringer, som forværres af lønniveauet, som ligger under standarden i de øvrige nordiske lande.

Varige påvirkninger for børn og parforhold

Ifølge jordmoderforeningen har det store økonomiske og sociale konsekvenser for familierne, når en fødsel flyttes. Hvis familien allerede har børn, skal de vælge mellem at betale for, at de rejser med, eller gennemgå lange perioder med adskillelse fra deres mor, hvilket kan have varige påvirkninger for børnene og parforhold.

- EK opfordrer Sundhedsledelsen og Naalakkersuisut til omgående at iværksætte en grundig evaluering af de midlertidige lukninger og sikre, at fremtidige beslutninger træffes med fokus på både kapacitet, personale og de sociale konsekvenser for gravide og familier, skriver Ernisussioortut Kattuffiat afslutningsvist.

Med de to midlertidige lukninger er der nu fødesteder på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk, regionsygehuset i Ilulissat og regionsygehuset i Tasiilaq.

Demokraatit Kujallermi borgmesterinngortitsinissaq qulakkeerpaat

Kommunimut qinersinermi kujatani qinigaalluortoq Malene Vahl Rasmussen (D) Kommune Kujallermi borgmesterinngussaaq.

Malene Vahl Rasmussen (D) kommunimut qinersinermi 361-nik taaneqartoq Kommune Kujallermi borgmesterinngortussanngorpoq.

Kommune Kujallermi kommunimut qinersinermi politikikut inissisimaneq mumisinneqarpoq, Inuit Ataqtigii illu qinersisartunik sakkortuumik pillagaanermikkut arfineq pingasunik ilaasortaataqarsinnarlutik pingasuinnarnik ilaasortaataqalerput.

Demokraatit siuararujussuarlutik kommunalbestyrelsimi inissanik arfineq marlunnik qulakkeerinnippat, maannalu tassa aamma borgmesterinngortitsisussanngorput.

Taama partiimi qinigaarujussuortoq Malene Vahl Rasmussen Facebookimut ivertitamini allappoq.

Demokraatit Siumumik isumaqtigiiissuteqarput, taamaalillunilu aqutseqatigiilersut kommunimi inissanit 15-nit inissat aqqaneq marluk qulakkeerpaat.

- Pissaaneqarniuttoqanngilaq

Malene Vahl Rasmussen qinersinermi 361-nit qinerneqarpoq, taamaalillunilu politikerini amerlanerpaanik inuttut qinerneqarluni. Isumaqtiginninniarnit pitsaasumik ingerlasut qujassuteqarfagai:

- Siullermik pitsaasumik iluameertumillu isumaqtiginninniarnit ingerlanneqarnerat qujassutigissavara. Ukiuni tululerni sisamani sulinissatsinnut tunngavissarput maanna pilersipparput.

- Ataasiaannarluniluunniit pissaaneqarniuttoqanngilaq, borgmesterimmi pisariaqartitai tamakkiisumik aallunneqarput, allannguissamillu kissaateqarnerat ataqqilluinnarpara, Malene Vahl Rasmussen Facebookimi allappoq.

Inuit Ataqtigii pingasunik ilaasortaataqarlutik illuatungiliuttunngorput – taakkunungalu qinigaaffiup siuliani borgmesteriusimasoq Stine Egede ilaavoq:

- Inuit Ataqtigii illuatungiliuttussanngorput, kommunalbestyrelsimilu suleqatiginissaannut aamma qilanaarpunga, Malene Vahl Rasmussen allappoq.

Qinersineq oqaluttuarisaanermi pingaarutilik

Demokraatit sinnerlugit siulliulluni borgmesterinngornini nuannaarutigaa:

- Demokraatit sinnerlugit borgmesteritut siullertut qinigaaninni, nunatsinnilu ukiukinnerpaajullunga borgmesterinngorninni oqaluttuarisaanermut ilannguppunga, tamannali tapersorteqarnanga angusimasinnaanngilaq, taamaamallu qujaqqippunga, politikeri allappoq.

Borgmesteri nutaaq suliassarpassuaqarpoq, Kommune Kujallermi ukiuni kingulliunerusuni aningaasaqarnikkut annertuumik ajornartorsiuteqartuarpoq.

2024-mi upernaakkut kommunip nammineerluni Namminersorlutik Oqartussanut akileraarutinut 40 million kr-ni akiitsunissimanini paasivaa, suliarlu aaqqinniarlugu kommittit taarsigassarsiai qaffattariaqarsimallutik.

Maannakkorpiq kommunip sanarfeqqinneqarnissaanut pilersaarut ingerlanneqaleruttorpoq, suliamilu tassani 70 million kr-nik sipaarniarqartussaavoq.

Oquk pissutigalugu savaatilingorniat ilinniarfiat nuuttariaqalertoq

Upernaviarsummi savaatilingorniat ilinniarfiat Upernaviarsummiittoq matulluni Narsamut nuussaaq. Ilinniarfimmi oqunera peqqissutsimut akornusiisinaavoq.

Upernaviarsummi savaatilingorniat ilinniarnertik Narsami aallarteqqissavaat.

Ilinniartut inaanni atuartsiviusunilu oqummik nassaartoqarsimanera pissutigalugu tamanna pivoq.

Ilinniartitaanermut, Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik tusagassiuutinut nalunaarumminni taama allappoq.

Oqunera pissutigalugu ilinniartut sulisullu peqqinnerat pillugu nuuttariaqalerput.

- Nutsertiaqalernerme eqqorneqarsimasut Naalackersuisoqarfimmiit ajuusaarfigineqarput, peqqinnissarli pitsaasumillu atugaarluni ilinniarnert ingerlanneqarnissaat pinga-

artinneqarmata taamatut iliornissaq pinngitsoorneqarsinnaangilaq, tusagassiuutinut nalunaarummi taama allassimavoq.

Upernaviarsummi illut pisoqaliartorneri ukiorpaalunni ilisimaneqarpoq. Taamaammallu Inuit Ataqatigiinneersup, Mariane Paviasenip 2022-mi siunnersuutigigaluarpaat ilinniarfik Narsamut nuunneqassasoq, INULI (Inuusutissalernermik ilinniarfik) aamma tassaniilluni.

Isumassarsiarlu taanna piviusunnugulerpoq.

Atuartsinerimmi INULI-p inaanni nangingneqassapput. Sulisut ilinniartullu INULI-mut nutsernerannut saniatigut partiit isumaqatigiissusiaminni Narsaq nammineq pilersornerup tungaatigut ilinniarfeqarfittut siammasinnerunissaa anguniagaraat.

Upernaviarsummi illut eqqugaasut qanoq pineqarniarnermut pilersaarutiginnissai maanna sulissutigineqaleruttorpoq.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

PALBY-mi niivertoq

Jagten på råstoffer har splittet befolkningen i Alaska

Professor i miljøvurdering i Arktis, Anne Merrild

I Alaska har lovgivningen, der skulle sikre oprindelige folk indtægter fra råstofindustrien, skabt stor ulighed, interne spændinger og fattigdom, fortæller forsker, der advarer Grønland mod fristende tilbud fra USA, der handler om at gøre individet rigt.

– Lykken er måske ikke rigdom for den enkelte, siger professor i miljøvurdering i Arktis, Anne Merrild der har rejst på nordkysten af Alaska og set, hvordan råstofudvinding har påvirket lokalbefolkningen negativt.

"Vi vil holde jer sikre, vi vil gøre jer rige, og sammen vil vi bringe Grønland til højder, som I aldrig har troet muligt før."

Sådan lød budskabet fra den amerikanske præsident Trump til den grønlandske befolkning i en tale til kongressen den 4. marts.

Og for nylig under et besøg på den amerikanske base Pituffik Space Base, sagde den amerikanske vicepræsident J.D. Vance, at USA håber, at grønlænderne vælger at samarbejde med USA, fordi USA er den eneste nation, der vil respektere Grønlands suverænitet og sikkerhed. Ved samme lejlighed sagde energiminister Chris Wright, at vi ikke skal skamme os over, at vi har brug for naturressourcer til at skabe energi, og at energi giver os muligheder og rigere liv.

Tilbud fra USA

Ifølge Washington Post er Trump-administrationen allerede ved at strikke et tilbud sammen til Grønland, der skal lokke os over til USA. Med hvad er prisen for Grønland? For vores miljø? Og det samfund, vi kender i dag?

Selvom Alaska har haft en meget anderledes historie, så er det alligevel værd at skelne til, når man taler om Grønlands

fremtid.

For der bor ca. 20.000-30.000 Inuit i Alaska, der blev annekteret af USA i 1867. Nogle hundrede år senere fandt man store mængder af olie, gas og mineraler i Alaska.

Hvilke muligheder gav det de oprindelige folk i Alaska? Og hvordan blev det forvaltet?

Det ved professor i miljøvurdering i Arktis, Anne Merrild en del om, for hun har rejst på nordkysten af Alaska – den del der hedder North Slope Borough, hvor byer som Barrow, Prudhoe Bay, Deadhorse og Nuiqsut, hvor der bor mange Inuit, ligger.

Ny lovgivning for oprindelige folk

Aktier til oprindelige folk har ført til et personligt merforbrug, mens vejene forfalder. Her er det byen Nuiqsut, der har et indbyggertal på knap 500 heraf mere end 93 procent oprindelige folk.

Anne Merrild har især set nærmere på, hvordan olie, gas og mineralske ressourcer er blevet administreret og hvordan den lovgivning, "Native Landclaims Settlement Act", der blev implementeret i 1974 for at sikre de oprindelige folk i området, har bidraget til både velstand, men også større ulighed, interne spændinger og stor fattigdom.

– Langs nordkysten har man en række små Inuit-samfund, der på mange måder er sammenlignelige med de samfund, vi ser i Grønland. De har været relativt isolerede, og der har ikke været en stærkt forbindende infrastruktur mellem byerne, der primært har levet af fiskeri og fangst. Men da USA i 1960'erne finder olie og gas i de her områder, så ønsker man fra regeringens side også at tilgodese de oprindelige folk med retten til indtægter fra aktiviteter, der foregår på

overfladen det vil sige boreplatforme, barakker, rørledninger og andet der skal til for at udvinde ressourcerne.

Opdeling af befolkningen

Til formålet opretter man nogle regionale fonde i de forskellige områder, og alle der kan bevise, at de er mindst?

oprindeligt ophav i sig, får aktier. Fondene kan så inddrive skat af aktiviteterne, hvilket generer et overskud, der så kan investeres i hoteller og andet eller udbetales direkte til de heldige aktionærer.

– Men idet man begynder at skelne mellem, hvem der er oprindelige folk, og hvem der ikke er, splitter man samfundet. Nogle får adgang til aktier og store indtægter og andre får ingenting. Og der er også forskel fra område til område, hvor meget der tjenes i de forskellige fonde, fortæller Anne Merrild, der også oplevede, at folk måske nok fik flere penge til eget forbrug, men at der ikke gik flere penge til fællesskabet, der i stigende grad forfaldt.

Merforbrug førte til inflation

– De her ekstra penge understøttede ikke udbygningen af samfundet. De understøttede alene nogle enkeltpersoner, der måske nok blev rigere, så de kunne købe større biler og flere forbrugsvarer, men som samtidig skabte inflation, så alting blev dyrere. Så selvom man måske tjente 100.000 mere om året, så steg priserne på forbrug også med 100.000. Og det betød en endnu større forskel på rig og fattig.

Ifølge Anne Merrild så endte mange af de ekstra forbrugs-penge faktisk også hos udlændinge, der etablerede restauranter og servicevirksomheder i områderne, og som også sørgede for, at der kunne købes alkohol og stoffer, der desværre fulgte med opsvinget.

Boretårne og pipelines i Prudhoe Bay, hvor der bor ca. 2.000 indbyggere heraf mange Inuit Foto: Anne Merrild

Olien er et tveægget sværd

En af de bygder som Anne Merrild besøgte i 2016-17 var Nuiqsut, der var omkranset af boreplatforme. Her beskrev de lokale olien som et tveægget sværd.

– De var på den ene side blevet afhængige af indtægterne fra produktionen af råstoffer, men på den anden side var deres jagt- og fiskeriområder blevet ødelagt og mange havde en følelse af, at det var forkert, det der foregik. At boreplatformene ikke burde være der. Så lykken er måske ikke rigdom for den enkelte, siger Anne Merrild.

Derudover er der i dag problemer med, at det kun er de aktier fra 1974, der går i arv, mens nye aktier skal tilbagegives til fondene ved dødsfald.

Så på den måde hersker der stor grad af tilfældighed i forhold til, hvem der er blevet beriget af naturressourcerne, og hvem der ikke er.

Personlig rigdom eller et rigt samfund

Anne Merrild, der selv er vokset op i Grønland, mener, at den grønlandske befolkning står stærkere i egen kultur og ret i forhold til befolkningen i Alaska.

– Men jeg tror, at man skal passe på, hvis man får et tilbud fra USA, der handler om at gøre individet rigt. Man bør i stedet fokusere på at sikre bedre veje, et stærkere sundhedsvæsen og flere uddannelsesmuligheder for alle. Det er gennem denne form for rigdom, at samfund og befolkninger kan blive stærkere.

Matusigallannerit Ernisussiortut Kattuffiata isumakuluutigingaa-tsiarai

Peqqinnissaqarfik ernisarfinnik marlunnik matuseqqip-poq, tamannalu ilungersunartunik kinguneqarsinnaavoq, Ernisussiortut Kattuffiat mianersoqqusivoq.

Qaortup napparsimmavia ernisarfiit marluk maanna matugallarneqartut ilagaat.

Ernisarfiit marluk matoqqagallartut Peqqissutsimut Inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik ullumi nalunaarpoq. Sisimiuni Qaortumilu ernisarfiit pineqarput.

Ajornartorsiut tamanna aatsaat pilinngilaq, tamannalu pissutigalugu Ernisussiortut Kattuffiat tusagassiutigut nalunaarummi ernumassuteqarnerarpoq.

- Aalajangiineq piffissap sivikitsup ingerlanerani saqqummiunneqartoq erninermut atatillugu neqeroorutitut pitsaasutsimut tunngatillugu ernisussiortunut ilaqutariinnullu naartusunut sunniuteqangaassaaq, taakku allapput.

Ernisussiortut Kattuffiat naaportorlugu Kalaallit Nunaanni ernisarfiit 2002-mi 17-iusimagaluartut maanna pingasuinnaat suli ammapput.

Aasianimi ernisarfik 2019-imi matugallarneqarpoq. Suli ammaqpinneqanngilaq. Qaortumi ernisarfik aamma ukiuni kingullerni arlaleriarluni matugallarneqartarpoq.

- Peqqinnissaqarfimmi aqutsisut piffissami sivikitsumi ernisarfiit pingasuinnangortissimanerat EK-miit ernumagilluinnarparput, tamatumalu kingunerisaanik Nuummi ernisarfiit amerlanerusulernatillu ernisussiortortut amerlanerulinnimmata ernisarfik pisariaqanngitsumik qitiusunngortinneqarpoq, tusagassiutigut nalunaarummi allassimavoq. Nakorsat amigaatigineqarnerat matusineranut pissutaavoq, Peqqissutsimut Inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik allappoq.

Sullinneqartut 250-inik amerlanerusut

Naartusut Kujataaniittut Sisimiuniittullu Nuummut erniartortinneqartalissapput. Naartunerli sulisunut naartusunik ikiuisussanut ernititsinerinnaanngilaq. Ernisussiortut Kattuffiat taama allappoq.

- Qaortumi Sisimiunilu ernisarfiit matuneqarnerat Nuummi ernisut 53-inik amerlanerulernerannik kinguneqannarani Nuummi ernisussiortunut sullitanik 250-inik amerlanerusunik attaveqarnermik kinguneqarunarpog, naartusummi tamarmik Nuummut tikinnerminniit erninissaata tungaanut tallimariarlutik attaveqarfigineqartarput.

Tamanna Nuummi ernisussiortunut, misissuisarfinni ulikkaaqareersuni sulisunut, suli tatitsinerulerpoq.

Ernisussiortunimmi atorfinitsitsiniarneq unallernartuuvoq. Inuttassarsiuussinermi unammillernartoqartuarpoq, akissarsiallu annertussusaat pissutigalugit unammillernarnerulertarami nunani avannarlerni allani atugassarititaasunit appasineruvoq, Ernisussiortut Kattuffiat allappoq.

Meeqqanut aappariinnermullu sunniuteqartuortoq

Ernisussiortut peqatigiiffiat naaportorlugu erniffissaq nuutinneqaraangat ilaqutariit aningaasaqarnikkut inuttullu atugarisatigut annertuumik eqqugaasarput.

Ilaqutariit meeraqareerunik meeqqamik angalaqatiginissaannut akiliissanerlutik imaluunniit sivisuumik anaanaminnit avissaaqqassanerlutik aalajangertariaqarput, tamannalu meeqqanut aappariinnermullu ataavartumik sunniuteqarsinnaavoq.

- Peqqinnissaqarfimmi aqutsisut Naalakkersuisullu matoqqatitsigallannerit nalilersorluarnissaat ingerlaannaq aallarteqqullugu siunissamilu aalajangiinerni sulisut aamma naartusunut ilaqutariinnullu inuttut kingunerlutsitsisinnaasut eqqarsaatigalugit aalajangiisoqartarnissaa qulakkeeqqullugu EK-mit kajumissaarutigineqarpoq, Ernisussiortut Kattuffiat naggasiilluni allappoq.

Matumigallannerit marluk pissutigalugit maanna Nuummi Dronning Ingridip Napparsimmavissuani, Ilulissani Tasiilamilu napparsimmavinni ernisarfeqassaaq.

Kalaallit Nunaat Europami Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortanit nunanit tamalaaneersunit ersoqatigineqartoq

Inatsisartunut ilaasortat Europameersut Europami Siunnersuisoqatigiinni sisamangormat tusarniaasoqarmat peqataasut Kalaallit Nunaat tapersersorlugu ersoqatigalugulu oqaatigaat

Inuit Ataqaatigiit sinnerlugit Folketingimut ilaasorta Aaja Chemnitz Europami Siunnersuisoqatigiinni – ilaatigut Europami inuit pisinnaatitaaffiit pillugit eqqartuussiveqartumi – Kalaallit Nunaat pillugu tusarniaanermi peqataanissaminut aggersarneqarsimavoq.

Aaja Chemnitz Europami Siunnersuisoqatigiit
Strasbourgimiittut sisamangormat Kalaallit Nunaat pillugu tusarniaammata oqalugiarnissaminut aggersarneqarpoq.

Europami Siunnersuisoqatigiit, ilaatigut Europami inuit pisinnaatitaaffiit pillugit eqqartuussiveqartut, eqqissinissaq sorsunnersuullu aappaata kingorna nunat tamalaat suleqatigiinnissaat qulakkeerniarlugu 1949-mi pilersinneqarpoq. Nunat 46-it ullumikkut ilaasortaapput.

– Europami Siunnersuisoqatigiinni Kalaallit Nunaat eqqartorneqarnissaa soqutigineqarluarpoq, tusarniaanermilu inatsisartunut ilaasortat 40-50-it missaanniittut peqataasut nalilerpara, Aaja Chemnitz, oqalugiaatimimi naalagaaffissuaqarnerup qaangiutereerneranik nunamillu allamik tiguaaginnartoqarsinnaannginneranik ilaatigut naqissusii-soq, oqaluttuarpoq.

”Naalagaaffissuaqarneq qaangeriutereersoq Kalaallit Nunaat sinnerlugu ersarilluinnartumik oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq. Piffissamut malinnaasariaqarpugut. Kalaallit Nunaat tuniniagaanngilaq. Kalaallillu Nunaat tuniniagaanngisaannassaaq.”

Kalaallit Nunaat tapersersorneqartoq

Aaja Chemnitz naapertorlugu Kalaallit Nunaat pisariaqartit-silissappat sakkutuunik akiuuttussanik tikisitsisoqarsinnaasoq ilaatigut Ukrainemi inatsisartunut ilaasorta oqarpoq.

Tyskland Frankrigilu assinganik aamma oqaaseqarput.

– Kalaallit Nunaat nunanit tamalaanit tapersersorneqartoq pissutsillu atukkagut pillugit ersorinnittoqartoq misigaara. Kalaallit Nunaat kisimiinngilaq, nunalli akornanni nunarsuarmut siaruarnissamik suleqatigiinnerunissamillu anguniaqartunut, maannali USA-mi allanilu illersuiniartunit unammillerneqartunut, allarpassuarnut ilaavoq. Inatsisitigut isumannaatsuuneq, inuit pisinnaatitaaffiit tamallu oqartussaaqataaernerat – maannamullu isumaqatigiissutigisimasagut tamaasa - pillugit nunani killerni nunanut allanut attaveqarnermi malittarisassat piffissap sivikitsup iluani atorunnaarput. USA-lu qaammatit ikitsuinnaat matuma siorna inissisimaf-figisimasaminiit maanna allatut inissisimalersimasooq nasuerutigisariaqarparput. Qujanartumik nunanit tamalaanitta-q ersoqatigineqarpugut, tamannalu taamaattussaannartut isiginagu paarilluassavarput, Aaja Chemnitz, nammineerluni 2015-imiit 19-imut Europami Siunnersuisoqatigiinniissimasooq.

 allu design

Sydgrønlands
designbureau

info@allu.gl

www.allu.gl

Demokraatit sikrer borgmesterposten i Kujalleq

Kommunalvalget store stemmesluger i Sydgrønland Malene Vahl Rasmussen (D) bliver borgmester i Kommune Kujalleq.

Malene Vahl Rasmussen (D) fik 361 stemmer ved kommunalvalget og bliver borgmester i Kommune Kujalleq.

Kommunalvalget vendte i den grad op og ned på den politiske situation i Kommune Kujalleq, hvor Inuit Ataqatigiit fik en gedigen vælgerlussing og gik fra 8 til kun 3 mandater.

Demokratit stormede derimod frem og sikrede sig syv mandater i kommunalbestyrelsen, og nu har partiet også sikret sig borgmesterposten.

Det oplyser partiets store stemmesluger Malene Vahl Rasmussen i et oplæg på Facebook.

Demokraatit har indgået en aftale med Siumut, og dermed dækker den nye koalition i kommunen 12 ud af 15 mandater.

- Ikke en eneste magtkamp

Malene Vahl Rasmussen fik 361 stemmer ved valget, og blev dermed den politiker med suverænt flest personlige stemmer. Hun takker for nogle gode forhandlinger:

- Jeg vil først og fremmest takke for en god og ordentlig forhandling. Vi har nu skabt vores grundlag for vores arbejde de næste 4 år.

- Der har ikke været en eneste magtkamp, da borgernes behov har været i fuld fokus og respekt for deres ønske om forandring, skriver Malene Vahl Rasmussen på Facebook. I en fælles pressemeddelelse skriver Demokraatit og Siumut om den nye koalition:

- Vores fælles vision er en ansvarlig og handlekraftig kommune, hvor økonomisk genopretning, erhvervsudvikling, sociale forbedringer og en styrket infrastruktur danner

grundlag for en bedre hverdag for alle borgere i Kommune Kujalleq, lyder det fra de to partier.

Inuit Ataqatigiit kommer i opposition med sine tre mandater - herunder borgmesteren i den forgangne valgperiode, Stine Egede:

- Inuit Ataqatigiit bliver oppositionen men jeg glæder mig også til at arbejde med dem i Kommunalbestyrelsen, skriver Malene Vahl Rasmussen.

Historisk valg

Hun glæder sig over at være den første borgmester fra Demokraatit:

- Jeg bliver historiens første valgte borgmester fra Demokraatit og historiens yngste på landsplan, men jeg kunne ikke havde gjort det uden den opbakning jeg har så tak igen, skriver politikeren.

Den nye borgmester får nok at se til, da Kommune Kujalleq har været tynget af problemer med økonomien gennem de senere år.

I foråret 2024 opdagede kommunen selv, at den havde opbygget en skattegæld til Selvstyret på 40 millioner kroner, og der måtte en udvidelse af kommunens kassekredit til for at løse sagen. Lige nu er kommunen ved at gennemføre en genopretningsplan, hvor der skal spares 70 millioner kroner.

Skimmel tvinger landbrugsuddannelse til at flytte

Landbrugsuddannelsen i Upernaviarsuk lukker ned og flytter til Narsaq. Skimmelsvamp i skolens bygninger gør, at det er sundhedsskadeligt at blive.

Grønsager er fortid på forsøgsstationen i Upernaviarsuk. Den lukker nemlig grundet skimmelsvamp.

De studerende på landbrugsforsøgsstationen i Upernaviarsuk skal fremover tage deres uddannelse i Narsaq.

Årsagen er, at der ved en gennemgang af skolens bygninger er blevet fundet skimmelsvamp flere steder – både på kollegieværelser og i undervisningslokaler.

Det skriver Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og

Kirke i en pressemeddelelse.

Skimmelsvampen gør, at det af hensyn til elevernes og medarbejdernes sundhed og sikkerhed er umuligt at lade dem blive, selvom flytningen medfører betydelige gener.

– Departementet beklager de gener, det medfører for de berørte, men prioriterer et sundt og trygt læringsmiljø højt, står der i pressemeddelelsen.

Det har i årevis været en kendt sag at bygningerne i Upernaviarsuk er under forfald. Derfor har Mariane Paviassen fra Inuit Ataqatigiit tilbage i 2022 foreslået, at flytte skolen til Narsaq, hvor INUILI (Levnedsmiddelsko-len) også ligger.

Den ide bliver nu en realitet. Undervisningen kommer nemlig til at fortsætte i INUILI lokaler.

Flytningen af medarbejderne og eleverne til INUILI flugter desuden med den nye koalitionsaftale, hvor partierne lægger op til, at skolen i Narsaq skal udvikles til at være en bredere uddannelsesinstitution med et generelt fokus på selvforsyning.

Der arbejdes nu på en plan for, hvad der skal ske med de berørte bygninger i Upernaviarsuk.

Sydgrønlands El ApS

V/ Per Holm

Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19

Jørgen Andreassen 49 46 58

Værksted 64 34 81

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

USA Kalaallit Nunaata ataaniit aningaasanik iluanaaruteqarsinnaasorivoq

Nukissiornermut ministeri Chris Wright Kalaallit Nunaata pinngortitamiit pisuussutai annertuut pillugit Pituffimmi sakkutooqarfimmi oqalugiarpog. USA-p pisinissamut neqerooutigisinnaasaani nunap iluani pisuussutit, ilaatigut uulia gassillu, amerikamiunit naalakkersuiffiginissaat piumasarineqarsinnaasog immikut ilisimasalik mianersoqqusivoq.

”Nukissaq pisariaqartitarpug kanngusuutigissanngilarput. Ineriartorneq pigissaarnerlu unitsinniassanngilavut.

Nukissaq nunarsuarmik inuuffigiiminartuutitsisoq nutarterlugulu uummarteqqissavarput”, nukissiteqarnermut ministeri Chris Wright Pituffimmi sakkutooqarfimmi oqalugiarnermi ilaatigut taama oqarpoq

USA-mi nukissiornermut ministeri Chris Wright USA-mi vicepræsidenti J.D. Vance nulianilu Usha Vance marsip 28-ani Pituffimmi sakkutooqarfimmut sivikitsumik tikeraarmata ilaasuvoq.

Chris Wright MIT-imi Berkeleymilu ingeniøritut ilinniagaqarsimasog - Trumpimit nukissiornermut ministeritug toqqarneqanngikkallarami - Liberty Energymi, Amerikap Avannani uuliasiornermik gas-ilerinermillu ingerlatsisut annersanni, pisortaasimavoq.

Aammattaaq aatsitassarsiornermut ingerlatseqatigiiffimmi arlalinni, ilaatigut teknikkeqarnermut suliffeqarfimmi Oklo Inc.-imi aamma uuliasiornermut gassisiornermullu ingerlatseqatigiiffimmi Stroud Exploration Company, siulersuisuni ilaasortaasarsimavoq.

Uuliamik gassimillu piaanissamik illersuisoq

Chris Wright silaannaap CO2-mik akoqarneruleriartornera

soqutiginaq erseqqissumik oqartartut, ikummatissanillu ujaraaqanik atuinermik tapersersuilluinnartut ilisimaneqarpoq. Nunarsuup kissatsikkiartuinnarneranik erumassuteqarneq ingattarsernerusoq ilumuunngitsunillu oqaluttuarnerusoq isumaqarluni arlaleriarluni oqaatigisarpaa.

Taamaammatt Kalaallit Nunaannut soqutiginninnera nukisanut mingutsitsinngitsunut mingutsitsisunullu tunngasinnaavoq, tamannalu sakkutooqarfimmi sakkutuunut takkuttut naatsumik oqalugiarami eqqartorsimagaa amerlanerit isumaqarfigaat:

”Issittumi sakkutooqarfimmi maani alianaatsumi nukissaq qanoq sunniuteqarsinnaasog takusinnaallugu isumaqarpun- ga. Avatangiisit nutaalialanerpaat pilersissinnaavagut.

Ineqarfik alianaatsoq nuannersorlu ilisimatuussutsikkut sakkutooqarnikkullu atortorissaarutinik assigiinngitsorpassuar- nik peqartoq, nunarsuarmilu qanoq pisoqarneranik malinna- affiusinnaasog. Tamakku tamarmik qanittukkut ajornarsimapput. Præsident Trump Amerikap nutarternissaa siunertaralugu qinerneqarpoq – Issittumi pinnissuseq takusarpug atorluarlugu tulluusimaarutigisinnaasatsinnik anguniagaqar- finngortillugu. Nukissaq pisariaqartitarpug kanngusuutigis- sanngilarput. Ineriartorneq pigissaarnerlu unitsinniassanngi- lavut. Nukissaq nunarsuarmik inuuffigiiminartuutitsisoq nutarterlugulu uummarteqqissavarput. Nukissaq ilorrisima- arnermik, periarfissanik inuunermilu pisuussutinik tunisi- sarpoq. Trumpip aqutsineranut ilaanera tulluusimaaruti- geqaara, Chris Wright oqarpoq.

Kalaallit Nunaanni pissarsiassat annertuut

Oqalugiaat Trumpip aqutsinerata Kalaallit Nunaata anin- gaasaqarnikkut periarfissai pillugit oqaluttualiaanut tulluar- toq Illersornissaqarfimmi lektori, ph.d. Jon Rahbek-

Clemmensen isumaqarpoq.

– Nukissaq Wrightip oqaasiini assigiinngitsorpassuarnik isumaqarsinnaavoq. Imaassinnaavoq uulia aamma gas, aammattaarli uran pigaa. Erngup nukinganik nukissiorfeq- arneq aamma pisinnaavaa. Qanorluunniit ikkaluarpat Trumpip aqutsisui Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnikkut periarfissarpassuaqartoq, aningaasaliisoqarpallaannginnerli malittarisassallu sukannerpallaarnerat kinguaasaataaginnar- nerarlugit isumalluarpallaarunarput. Taamaammat USA aningaasanik tunissuteqarluni malittarisassat atorunnaarsip- pagit, taava iluanaarnartorujussuusaaq, Jon Rahbek- Clemmensen oqarpoq.

Amerikamiut neqeroorutaat utaqqineqartoq

Det Hvide Husimi atorfilittat Kalaallit Nunaannut nunat tamalaat tapiissutaannut sanilliullugu pitsaanerusumik neqeroorutissaq piareersaleraat qanittukkunni amerikamiut aviisianni Washington Post-imi allassimavoq.

Kinaassutsiminik isertuussisoq oqarsimasoq allaaserisami issuarneqarpoq: „Danmarkimit akiliiffiginerussavassi“, allallu ullumikkut Danmarkip akiliutigisartagaanit annertu- nerujussuarnik akiliisoqarumaartoq erseqqissarpaa.

Washington Post-illi aamma aningaasat ilaat Kalaallit Nunaata pinngortitami pisuussutai aqutigalugit iserteqqin- neqarsinnaassasut USA-mit naatsorsuutigineqartoq paasis- sutissiisut oqarsimasut issuarpai.

– Tassa imaappoq USA Kalaallit Nunaannut neqeroorute- qassaguni, nunap iluani aatsitassarsiorfiit USA-mit aqun- neqarnissaat imaluunniit nunap iluani aatsitassarsiorfiit pil- lugit malittarisassat USA-mit aqunneqarnissaat piuma- saqaatigisimassavaa, taamaanngippat USA-p Kalaallit Nunaanni periarfissat pillugit oqaaserisaasa piviusunngor- nissaat takorlooruminaatsissavara, Jon Rahbek- Clemmensen oqarpoq.

Minguitsumik ineriartorneq

Kalaallit Nunaat mingutsitsinngitsumik nukissiornerup tun- gaatigut nunarsuarmi siuttuusinnaasoq Naalakkersuisut naa- lakkersuisooqatigiinnissamat isumaqatigiisutaanni atsiqq- ammersumi allassimavoq.

” Pinngortitami isumalluuterpassuagut nunarsuarmilu inissi-

simaffitta immikkuullarissumiinnera atorlugu nammineq nukissiornermi pisariaqartitavut matussusinnarnagit aamma nukissiamik minguitsumik piujuartitsisumillu nunarsuup sinneranut avammut niueruteqarsinnaavugut.”

USA-mi præsidetit tulliaata J.D. Vancep nuliatalu Usha Vancep Pituffimmi sakkutooqarfik marsip 28-ani tikeraar- paat. Nunami sillimaniarneq pillugu pisortaqaq Mike Waltz nuliatalu Julia Nesheiwat kiisalu Utahimi senatori Mike Lee aamma nukissiornermut ministeri Chris Wright (talerperleq) tikeraarnermi peqataapput. Assi: JIM WATSON/Scanpix Nukissaq mingutsitsinngitsuoq erngup nukinganik aamma seqinermik anorimillu nukisiuteqarnermik pilersinneqas- saaq, taamaalilluta Kalaallit Nunaanni ” CO2-mik aniatitsi- nermi annikillisaqataasinnaavugut siunissamillu piujuartit- sisumik siuarsaalluta.”

Apeqqutaavorli USA-p nukissiuutit mingutsitsinngitsut taama periarfissaqartiginerat takusinnaassaneraa.

– Aningaasat taama amerlatigisut Washington Postimi allaaserisami pineqarpata, mingutsitsinngitsumik nukissiuu- teqarnerinnaq atorlugu tamanna anguneqarsinnaasoq isu- maqanngilanga. Tamanna aamma mingutsitsinngitsumik suliffissuaqarnermik annikinnerusumik pissuteqarunarpog, neqeroorullu saqqummiunneqassappat tamanna erseqqissar- neqartariaqartoq isumaqarpunga. Kalaallit Nunaata nunap iluani aatsitassarsiornermik aqutsinini tunniutissagaa isuma- qatigiisummi ilaaniissinnaavoq, Jon Rahbek-Clemmensen oqarpoq, taassumalu Chris Wrightip Pituffimmi oqalugiaa- ta Kalaallit Nunaannut Naalakkersuisunulluunniit oqalu- giaatit pinnagu Amerikami innuttaasunut oqalugiaatitut taavaa.

– Kalaallit Nunaat pillugu USA-mit saqqummiussisarnermi illuatungaani Kalaallit Nunaata tiguarnissaa akilersinna- anngitsuoq Danmarkimit oqaatigineqartarnerarlugu Kalaallit Nunaalli tiguarneqarusunngitsuoq, illuatungaani Trumpip aqutsisuisa nukissiuutit piarneqariaannaasut amerikamiut uppertinniarsaraat. – Trumpip aqutsisuisa Kalaallit Nunaat pillugu takorluugaat Kalaallit Nunaata nunat mingutsit- sinngitsunut pinngortitarlu ataqqillugu inuunissamik takor- luugaqarneranut akornutaasinnaavoq, Jon Rahbek- Clemmensen oqarpoq.

Finmaster Pilot 7 Weekend til salg

Tok Tok'eren II er en, en ejers båd fra 2021 med lavt timeantal og fuld service på motoren.

P7 Weekend er i sig selv en fantastisk og velsejlende båd, men listen med ekstraudstyr er lang og gør båden meget bekvem.

- 200 hk YAMAHA benzinmotor, ca. 440 sejltimer og fuld service og vinterklargøring ved Auto Marine i Qaqortoq
- Maksfart er 32 knob, marchfart på 25 knob med brændstofs forbrug på ca. 40 l/t
- 195 l plus 50 l fastmonteret tanke, 10 l reservedunk
- Bøvpropel
- Trimflaps
- Ankerspil med 20 m kæde og 30 m tov, betjenes ved styrepult eller med fjernbetjening
- 5 l vandtank, 2x10 l vanddunke
- Plastik teak belægning på dæk og badeplatforme
- Badeplatform med stige
- Bimini og teltlukning
- fishfinder
- Fastmonteret VHF med antenne, håndholdt VHF medfølger
- Separate batterier til motor, service samt forbrug
- Navigationslys, dækslys, kabinelys, land strøm, stikkontakter for 230 V samt USB
- Kabys med kogeplade og vask med koldt- og varmt trykvand
- Toilet med håndvask med koldt- og varmt trykvand
- 4 kW oliefyrt med 5 l fastmonteret tank, 5 l reservedunk
- Stort soltag
- Fendere og tovværk medfølger
- 5 fods gummibåd medfølger

Båden er beliggende i Qaqortoq.

Samlet pris er kr. 640.000,- Prisen kan evt. forhandles, hvis vi kan blive enige om det helt rigtige overtagelsestidspunkt.

Michael, tlf. +45 51926653